

Zadania z Analizy II C. Różniczkowalność funkcji wielu zmiennych. Marzec 2005.

1. Zbadać różniczkowalność funkcji

$$\mathbb{R}^n \ni x \mapsto \|x\| := \left(\sum_{i=1}^n x_i^2 \right)^{1/2}.$$

2. Sprawdzić, że funkcja $f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy^2}{x^2+y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$ ma wszystkie pochodne kierunkowe w $(0, 0)$, lecz nie jest tam różniczkowalna.

3. Niech $f(x, y) := \begin{cases} (x^2 + y^2) \sin \frac{1}{x^2+y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$. Pokazać, że f posiada pochodne cząstkowe, nieciągłe w $(0, 0)$, ale jest tam różniczkowalna.

4. Pokazać, że dla funkcji $f(x, y) := \begin{cases} xy \frac{x^2-y^2}{x^2+y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$ mamy $\frac{\partial f(0,0)}{\partial x \partial y} \neq \frac{\partial f(0,0)}{\partial y \partial x}$. Sprawdzić nieciągłość mieszanych pochodnych w $(0, 0)$.

5. Udowodnić różniczkowalność następujących odwzorowań:

(a) $C([0, 1]) \ni f \mapsto \int_0^1 f^n(t) dt \in \mathbb{R}$;

(b) $C([0, 1]) \ni f \mapsto g \in C([0, 1]), g(t) := \int_0^1 f^3(tx) dx$.

6. Znaleźć pochodne cząstkowe rzędu 1 i 2 superpozycji funkcji:

(a) $f(x^2 + y^2 + z^2)$;

(b) $f(x, \frac{x}{y})$;

(c) $f(x, xy, xyz)$.

7. Obliczyć macierz Jacobi'ego superpozycji $T \circ S$ dwóch odwzorowań i sprawdzić, że $(T \circ S)_{ij} = \sum_k T_{ik} S_{kj}$, jeśli:

(a) $S : \mathbb{R} \ni x \mapsto (x, \ln(1 + x^4)) \in \mathbb{R}^2$
 $T : \mathbb{R}^2 \ni (x, y) \mapsto (\sin x, e^{x+y}, 1) \in \mathbb{R}^3$;

(b) $S : \mathbb{R}^2 \ni (x, y) \mapsto (xy, x + y, \sin \pi y) \in \mathbb{R}^3$
 $T : \mathbb{R}^3 \ni (x, y, z) \mapsto (x + y + z, -y) \in \mathbb{R}^2$.

8. Wykazać, że funkcja $u = \ln \sqrt{(x-a)^2 + (y-b)^2}$ (a i b - stałe) spełnia równanie Laplace'a

$$u_{xx} + u_{yy} = 0.$$

9. Niech $u = f(r)$, gdzie $r = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$ i f jest funkcją klasy C^2 . Pokazać, że $\Delta u = F(r)$, gdzie $\Delta u = u_{xx} + u_{yy} + u_{zz}$, i znaleźć funkcję F .

10. Wprowadzając nowe zmienne ξ i η rozwiązać równanie:

(a) $z_x = z_y$, jeśli $\xi = x + y, \eta = x - y$;

- (b) $yz_x - xz_y = 0$, jeśli $\xi = x, \eta = x^2 + y^2$;
- (c) $az_x + bz_y = 1$ ($a \neq 0$), jeśli $\xi = x, \eta = y - bz$;
- (d) $xz_x + yz_y = z$, jeśli $\xi = x, \eta = y/x$;
- (e) $u_{tt} = a^2 u_{xx}$, jeśli $\xi = x - at, \eta = x + at$.

11. Zapisać następujące wyrażenia we współrzędnych biegunowych $x = r \cos \varphi, y = r \sin \varphi$:

- (a) $w = (u_x)^2 + (u_y)^2$;
- (b) $w = u_{xx} + u_{yy}$.

12. Pokazać, że postać równania Laplace'a $\Delta z \equiv z_{xx} + z_{yy} = 0$ nie zmienia się przy dowolnej zamianie zmiennych $x = \varphi(u, v), y = \psi(u, v)$, spełniającej warunki

$$\varphi_u = \psi_v, \varphi_v = -\psi_u.$$

13. Zapisać trójwymiarowy operator Laplace'a $\Delta u = u_{xx} + u_{yy} + u_{zz}$ we współrzędnych sferycznych $x = r \sin \theta \cos \varphi, y = r \sin \theta \sin \varphi, z = r \cos \theta$.